

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

127 111 111

BRNO 1980

Hlinsko pod Hostýnem : "Vrchní a dolní záplotí" /37/ .
 Hulín : "Sedliška" /38/, "Vysoké trní" /1/, "Nivky" /5/, /31/, "Přední a zadní ouzké" /7/ .
 Količín : "Bařina" /9/ .
 Pravčice : "Zadní újezdy" /10/, "Podsedka" /16/ .
 Rymice : "Výchony" /41/ .
 Třebětice : "Koleno" /32/, Parzelle Nr.286 /36/, "Zadní Probticka" /39/, /40/ .
 Záhlinice : "U kapličky" /12/, "Slivotínek" /14/, "Ouzký" /25/ . Parzelle Nr.68/1 /35/ .
 Zahnašovice : "Padělky" /33/ .
 Zdouňky : am rechten Ufer des Baches Olšinka /34/ .

Zahlreichere Fundkollektionen gewährten vor allem die systematischen Untersuchungen in Hulín / "Zadní a přední úzké" /, die man verlässlich mit dem Oppidum am Hostýn synchronisieren kann, in Pravčice / "Zadní újezd" /, Rymice / "Výchony" / u.w. Die neuen Terrainbeobachtungen präzisierendie Schlussfolgerungen über den Charakter der Agrarbesiedlung dieser fruchtbaren Gegend; bemerkenswert ist jedoch auch das Vorkommen von Schlacke auf einer ganzen Reihe von Fundorten /auf der Karte mit X bezeichnet/. Auch wenn man nicht eindeutig den Unterschied zwischen Verhüttungs- und Schmiedeschlacke belegen kann, muss man über den Zusammenhang dieser /zumindest teilweise/ Verhüttungssiedlungen mit dem Reichtum an Eisenerz in der Gegend sowie mit dem Bedarf des nahen Oppidums am Hostýn erwägen.

VÝSLEDKY TŘETÍ SEZONY VÝZKUMU HUTNICKÉ OBLASTI V SUDICÍCH

/okr. Blansko /

Karel L u d í k o v s k ý , AÚ ČSAV Brno , Věra S o u c h o p o v á , OM Blansko

/Obr. 18 /

Terénní práce v trati "U občin" se v předešlých letech soustředily na mírný jižní svah po levé straně dnes již téměř vyschlého bezjmenného potučku. Plošně odkrývají zde odhalily dvě aglomerace hutnických pecí se 72 a 17 nístějemí, přípravnou materiálu, vanovitou výrobní úmou ap.

Odkrývají v letošní výzkumné sezoně se přesunuly na protější, pravobřežní svah jmenované trati. Terénními úpravami v prvních desetiletích tohoto století byl sklon svahu převrácením agrikulturní půdou zmírněn a bývalý úvoz polní cesty všem koryta potučku zavezen. Cílem těchto úprav bylo získat plochu pro zaurávnění; jako orná půda jsou tyto části trati vzhledem ke značné svahovitosti a v místech bývalého potučku i vlhkosti až rozbahnělosti nevyhovující.

Geofyzikální průzkum IRB v r.1976 zjistil v tomto prostoru dvě rozsáhlé magnetické anomálie D_1 a D_2 . První z nich se nachází v nižších, již rozbahnělých částech terénu a její výzkum bude možné realizovat teprve po provedení melioračních prací. Po předešlém odstranění až 0,70 m mocných navážek buldozerem překročili jsme k výzkumu anomálie D_2 .

Podloží v těchto místech terénu tvoří spraš, do které se zařezávaly pozůstatky 47 nístějí hutnických pecí. Předpokládá se, že v této části terénu, pod dvojím příkrovem zemí lze očekávat stavební prvky šachet "in situ" a nikoliv jen nístěje, se splnil. U značné části pecí se dochoval jejich obvodový plášť, v ojedinělých případech /např. pec. č.39/77/ až po spodní úroveň vytaveného železa, které hutníci po stržení šachty od níže uložených strusek oddělili.

Uvedené části šachet, nacházející se nad úrovní původního terénu, jsou zhotoveny z šedých, ohnivzdorných jílu, odolávajících podle expertury specialistu z keramických závodu ve Vel. Opatovicích teplotám až 1600°C. Ložiska těchto jílu se nacházejí spolu s rudou v kulištích, zjištěných v trati "Občiny" v r.1976 /viz. PV 1976, 49-50/ .

Západně od aglomerace pecí se rozprostírala vrstva horních částí šachet, které - s ohledem na maximum provozních teplot pod 1000°C - byly hotoveny již z místní žlutky. Odkryv těchto destruktí mohl být proveden pouze částečně; zbytek plochy bude prozkoumán v příští výzkumné sezoně. Předpokládáme, že tato destruktí vrstva, situovaná západně od aglomerace pecí, bude souviset s přípravnou hutnického procesu a poskytne další datovací materiál /obzobně, jak tomu bylo v r. 1975/ .

Současný stav sudického naleziště reprezentuje již 136 hutnických pecí a další objekty, související s touto činností, včetně kuliš. Výzkum geofyzikálně zjištěných objektů/magnet. anomálie D_1 / bude možno- za předpokladu realizace plánovaných melioračních prací na podzim r.1978-uskutečnit ve výzkumné sezoně r.1979.

P o z n á m k a :

1 Podrobnější zprávy viz: Přehled výzkumů 1975,1976 /40-50 /; Hutnické listy 8, 1977, 605 n.

Ergebnisse der dritten Grabungssaison der Verhüttungsregion in Sudice / Bez. Blansko /. Die Abdeckungen in der heurigen Grabungssaison - zum Unterschied von den Grabungssaisonen 1975 und 1976 - wurden auf den rechtsufrigen Abhang der Flur "U občin" verlegt. Durch Terrainherrichtungen in den ersten Dezenien dieses Jahrhunderts wurde die Hangneigung durch Aufschüttungen überschichtet und der Hohlweg einschliesslich des Bachbettes verschüttet. Ziel dieser Herrichtungen war, eine Grasfläche zu gewinnen; als Ackerboden - mit Rücksicht zur Terrainneigung und an den Stellen des einstigen Baches zur Feuchtigkeit bis Sumpfigkeit - sind diese Flurteile ungeeignet.

Bei der geophysikalischen Untersuchung im Jahre 1976 stellte man in diesem Raume zwei magnetische Anomalien D_1 und D_2 fest. Die erste von diesen befindet sich in den versumpften Terrainteilchen und die Grabung wird erst nach der Melioration möglich sein; nach Beseitigung der bis 0,70 m mächtigen Aufschüttungen mit dem Bulldozer traten wir an die Untersuchung der Anomalie D_2 heran.

Das Liegende an diesen Stellen bildet Löss, in dem Reste von 47 Herdräumen von Verhüttungsöfen eingetieft waren. Bei einer ziemlichen Zahl der Öfen blieb der Umfangsmantel erhalten, in vereinzelt Fällen /Ofen Nr.30/77- bis zum unteren Niveau des geschmolzenen Eisens, das nach dem Einreissen des Schachtes abgetrennt wurde. Die angeführten Schachtteile sind aus grauen, feuerfesten Mergeln angefertigt, die den Temperaturen bis 1600°C widerstehen. Die Lager dieser Mergel befinden sich gemeinsam mit dem Erz in den Schluffeldern in der Flur "Občiny" /siehe PV 1976/.

Westlich von der Ofenagglomeration erstreckte sich eine Schicht von oberen Schachtteilen, die mit Rücksicht auf das Maximum der Betriebstemperaturen unter 1000°C - bereits aus heimischem Letten hergestellt waren. Die Abdeckung dieser Destruktionen konnte nur teilweise durchgeführt werden; der Rest wird im nächsten Jahr untersucht.

Der gegenwärtige Stand des Fundortes von Sudice repräsentiert bereits 136 Verhüttungsöfen und weitere Objekte, die mit dieser Tätigkeit einschliesslich der Schluffelder zusammenhängen. Die Untersuchung der geophysikalisch festgestellten Objekte /magn. Anomalie D_1 / wird erst nach den Meliorationsarbeiten, am ehesten im Jahre 1979 möglich sein.

DALŠÍ NÁLEZY Z OBDOBÍ ŘÍMSKÉHO IMPERIA U UHERSKÉHO BRODU

/okr. Uherské Hradiště /

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

Při další stavební činnosti v Roinické ulici, které je budována v západní části známé lokality "Zběsné" došlo k narušení kulturní vrstvy. Ta se nacházela v místech výkopu teplárny východně od domu č.1. Kulturní vrstva 50 cm mocná se nacházela pod 30 cm silnou ornici a pokrývala celou skrytou plochu 20 x 15 m. Z vrstvy se podařilo zachránit typický keramický materiál z I. - II. stol. n.l. /výzdoba hřebem, kolky, otisky prstů / a železný, mědí tausovaný medajlon se závěsným ouškem.

Jižně od uvedené plochy byly orbou narušeny tři objekty. Na základě nalezené keramiky dva náleží do období římského impéria / I. - II. stol. / a třetí je strakonický. Z nálezů si vedle keramiky /provinciální, jemná zdobená kolečkem a tzv. hrubá/ zaslouží pozornost měděný /?/ zvoněk se čtvercovou základnou.

Weitere Funde aus der Zeit des römischen Imperiums bei Uherský Brod / Bez. Uherské Hradiště /. Durch die Bautätigkeit und Ackerung wurden auf dem bekannten Fundort aus dem Zeitabschnitt des römischen Imperiums "Zběsné" bei Uh. Brod weitere Objekte gestört. Ausser Keramik verdient die Aufmerksamkeit ein eisernes, mit Kupfer tauschierendes Medaillon und eine kupferne /?/ Glocke mit viereckiger Basis.

OJEDINĚLÝ NÁLEZ BRONZOVÉ PODVÁZANÉ SPONY Z MLADŠÍ DOBY ŘÍMSKÉ U ONDRATIC

/okr. Prostějov /

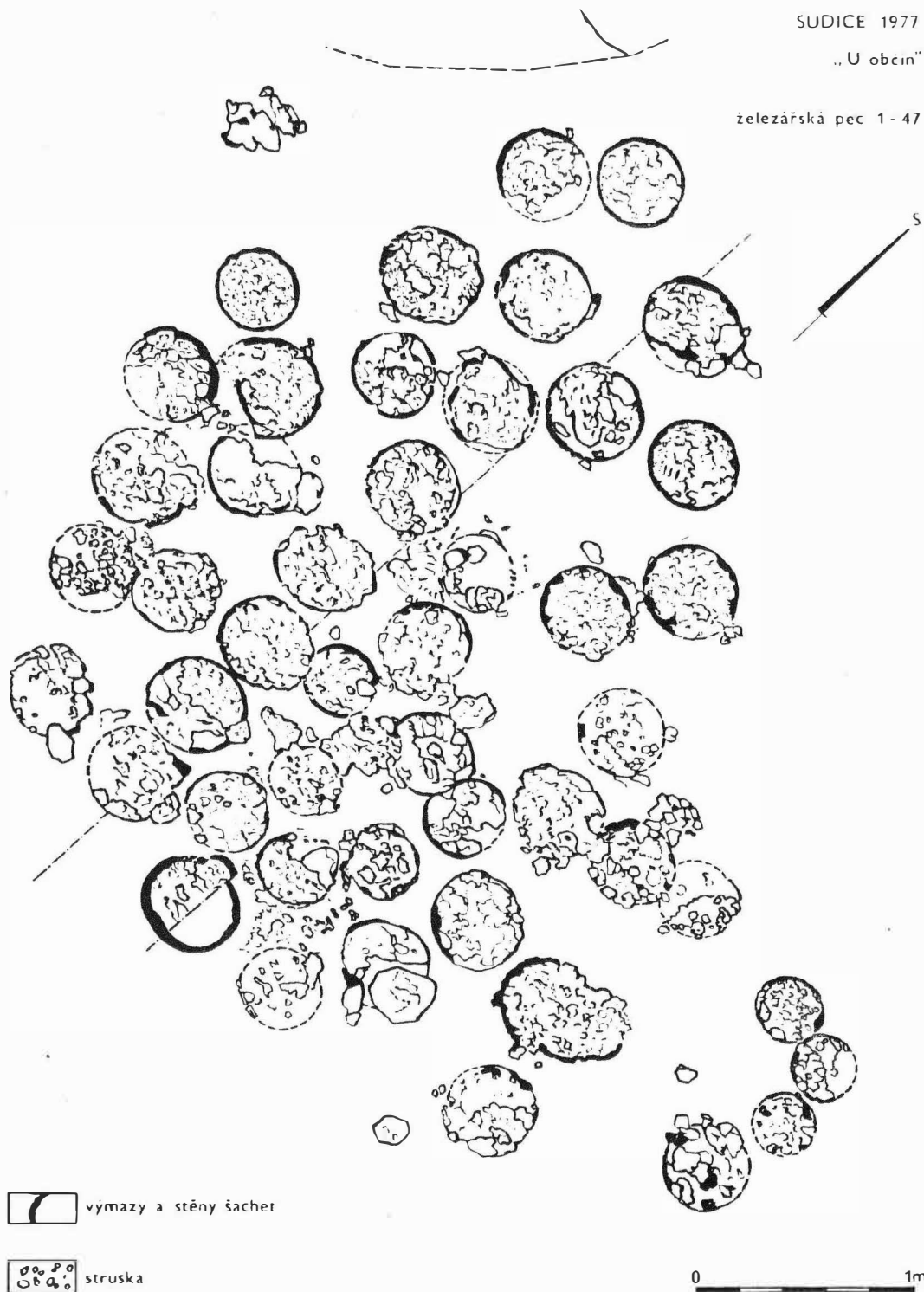
Ivan Peškař, AÚ ČSAV Brno

Při povrchovém sběru v trati "Ondráčko" v blízkosti rozhraní ondratického a drysickeho katastru nalezl železářský občan F. Možný deformované torzo bronzové spony z mladší doby římské, v němž lze poznat zbytek jednodílné podvázané spony s tyčkovitým lučičkem a úzkou nožkou, která má zesílené

SUDICE 1977

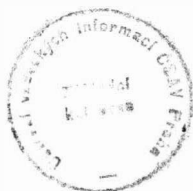
„U občin“

železářská pec 1-47

Obr. 18

Sudice / okr. Blansko/, "U občin". Zbytky železářských pecí č. 1-47. - Reste von Eisenverhüttungsöfen Nr. 1-47.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně , sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě : Bronzová dýka z únětického pohřebiště v Mušově
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné